

**MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 54 ods. 2 písm. d) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“) **vydáva**, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa jednotlivých ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov, v súlade s § 17 zákona o posudzovaní vplyvov

STANOVISKO
(číslo: 1362/2018-1.7/pl)

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu

2. Identifikačné číslo

50 349 287

3. Adresa sídla

Štefánikova 882/15, 811 05 Bratislava

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Alena Sabelová, generálna riaditeľka sekcie riadenia investícií

Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu

Štefánikova 882/15

811 05 Bratislava

Email: alena.sabelova@vicepremier.gov.sk

Tel.: 02 2092 8003

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030

2. Charakter

Charakterom ide o dlhodobý programový dokument s celoštátnym dosahom, ktorý je ako strategický dokument s celoštátnym dosahom predmetom povinného posudzovania vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie podľa § 4 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov.

3. Hlavné ciele

Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030 (ďalej len „NIP SR“) je nadrezortným a integrovaným plánom, ktorý na základe nadradených

strategických dokumentov určí prioritné programy a projekty pre oblasť investícií do hospodárskej a sociálnej infraštruktúry, vrátane prislúchajúceho finančného rámca. Jeho prijatie vládou Slovenskej republiky prispeje k lepšej predvídateľnosti a stabilite verejných rozhodnutí.

NIP SR bude zároveň nástrojom komunikácie vlády so súkromnými investormi. Je preto potrebné, aby súčasťou NIP SR bol aj finančný a časový rámec programov a projektov, ako aj určená zodpovednosť za ich realizáciu.

Tabuľka č. 1 Prehľad hlavných cieľov do roku 2030 podľa prioritných sektorov

Prioritný sektor	Hlavné ciele do roku 2030
Doprava	Dobudovanie úsekov základnej siete transeurópskych dopravných koridorov (ďalej len „TEN-T“), prenos diaľkovej prepravy nákladov z cestnej na železničnú alebo vodnú dopravu a zníženie počtu úmrtí v cestnej doprave pod priemer Európskej únie.
Energetika	Zaistenie energetickej bezpečnosti, udržateľnej energetiky (dekarbonizácia a decentralizácia energetiky a zníženie energetickej náročnosti hospodárstva), výstavba cezhraničných prepojení.
Informatizácia a elektronické komunikácie	Digitálna transformácia by sa mala dotknúť nielen modernizácie priemyslu ale najmä verejnej správy. Hlavnú výzvu v oblasti informatizácie a elektronických komunikácií predstavuje elektronizácia verejnej správy a rozšírenie vysokorýchlostného internetového pripojenia s dostupnosťou pre všetkých obyvateľov Slovenska.
Výskum a inovácie	Kľúčové výzvy zahŕňajú integráciu Slovenska do Európskeho výskumného priestoru a vybudovanie centier popularizácie vedy a techniky.
Zdravotníctvo	Rozvoj verejného zdravotníctva, zlepšenie ambulantnej starostlivosti a ústavnej zdravotnej starostlivosti za predpokladu horizontálnych opatrení.
Životné prostredie	Za najväčšie výzvy životného prostredia Slovenskej republiky možno považovať odpadový manažment, kvalitu ovzdušia a ochranu lesných biotopov.
Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	Zabezpečenie potravinovej bezpečnosti a udržateľné hospodárenie s pôdnym a lesným fondom.
Sociálna inklúzia a zamestnanosť	Hlavné výzvy pre vládu predstavujú starnutie populácie a nízka natalita, sociálna infraštruktúra a sociálna inklúzia marginalizovaných komunít.
Regionálny rozvoj	Z hľadiska implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj téma regionálneho rozvoja prispieva k napĺňaniu všetkých udržateľných rozvojových cieľov, má však dosah najmä na zvyšovanie sociálnej súdržnosti medzi regiónmi v krajine.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

NIP SR, pilotná verzia, má povahu nadrezortného a integrovaného strategického dokumentu, definujúceho prioritné témy a kľúčové programy do roku 2030, dokumentované indikatívnymi projektmi, prostredníctvom ktorých bude vybudovaná nová hospodárska a sociálna infraštruktúra, prípadne sa zlepší stav existujúcej infraštruktúry, s cieľom postupného naplnenia dlhodobých potrieb Slovenskej republiky.

Strategický dokument je spracovaný v rozsahu 49 strán a člení sa na dve hlavné kapitoly, ktoré sú podrobnejšie rozpracované v nasledovných podkapitolách:

Úvod

1 Výzvy pre Slovensko do roku 2030

2 Prioritné sektory NIP

2.1 Doprava

Cestná doprava

Železničná doprava

Letecká doprava

Vodná doprava

- Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu
- Odhad investičnej medzery
- 2.2 Energetika
 - Výroba energie
 - Prenos a distribúcia energie
 - Spotreba energie
 - Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu
 - Odhad investičnej medzery
- 2.3 Informatizácia a elektronické komunikácie
 - Informatizácia
 - Elektronické komunikácie
 - Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu
- 2.4 Výskum a inovácie
 - Výskum a inovácie
 - Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu
 - Odhad investičnej medzery
- 2.5 Zdravotníctvo
 - Verejné zdravotníctvo
 - Ambulantná starostlivosť
 - Ústavná zdravotná starostlivosť
 - Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu
 - Odhad investičnej medzery
- 2.6 Životné prostredie
 - Ovzdušie
 - Voda
 - Protipovodňová ochrana
 - Environmentálne záťaž
 - Ochrana prírody a krajiny
 - Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu
 - Odhad investičnej medzery
- 2.7 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo
 - Poľnohospodárstvo
 - Lesné hospodárstvo
 - Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu
 - Odhad investičnej medzery
- 2.8 Sociálna inklúzia a zamestnanosť
 - Demografia a zamestnanosť
 - Chudoba a sociálna súdržnosť
 - Začleňovanie marginalizovaných komún
 - Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu
- 2.9 Regionálny rozvoj
 - Regionálny rozvoj
 - Kľúčové projekty na dosiahnutie želaného stavu.

NIP SR určuje prioritné témy programy a indikatívne projekty pre oblasť investícií do hospodárskej a sociálnej infraštruktúry.

Hodnotený strategický dokument v nadväznosti na ciele udržateľného rozvoja Agendy 2030 obsahuje pre jednotlivé sektory charakteristiky súčasného stavu, želaného stavu v roku 2030 a kľúčové investičné programy a projekty zamerané na podporu budovania zeleného, inkluzívneho a inteligentného hospodárstva.

Tieto sú definované pre nasledujúce oblasti: doprava, energetika, informatizácia a elektronické komunikácie, výskum a inovácie, zdravotníctvo, životné prostredie,

poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, sociálna inklúzia a zamestnanosť, regionálny rozvoj.

Projekty zaradené do NIP SR sú indikatívne a boli navrhnuté na základe existujúcich sektorových stratégií v spolupráci s dotknutými rezortmi. Pilotná verzia NIP, ktorá je predmetom posudzovania neprináša vo všetkých oblastiach rovnako konkrétne indikatívne projekty, keďže dlhodobé rozvojové stratégie vznikajú až v súčasnej dobe (napr. Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 a „Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ ako aj dlhodobá vízia SR v rámci procesu implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj (ďalej len „Agenda 2030“). Z dlhohodobej vízie a z dlhodobých rozvojových stratégií vznikne nová verzia NIP.

V posudzovanom strategickom dokumente NIP SR sú uvedené prioritné témy nasledovne:

V oblasti dopravy

Cestná doprava: Do roku 2030 bude potrebné dobudovať kľúčové úseky diaľnic a rýchlostných ciest zahrnutých v rámci základnej siete TEN-T. Zároveň bude potrebné vybudovať cestné obchvaty miest s najväčšími kongesciami, vylepšiť stav úsekov existujúcej siete, hlavne havarijných úsekov ciest I. triedy a mostov, ako alternatívnych trás k nadradenej dopravnej infraštruktúre.

Železničná doprava: Zmodernizovať a dobudovať všetky úseky železničnej infraštruktúry v rámci základnej siete TEN-T, ako aj železničných nákladných koridorov siete TEN-T, v mestách Bratislava a Košice zapojiť železničnú dopravu do systému mestskej a prímestskej dopravy, zmodernizovať a vystať regionálne trate.

Civilné letectvo: modernizácia letiskovej infraštruktúry – komplexná rekonštrukcia pohybových plôch najmä letísk zaradených do siete TEN-T, zabezpečenie prevádzkyschopnosti letiska v Bratislave, rozvoj a modernizácia letiska Košice, rozvoj a modernizácia letiska Poprad – Tatry.

Vodná doprava: zvýšenie podielu vodnej dopravy na celkovom dopravnom trhu na trojnásobok súčasnej hodnoty, tzn. na 4,5 % celkovej prepravy cestou realizácie technických opatrení na zlepšenie splavnosti vodných ciest Dunaj a Váh, modernizácie verejných prístavov, rozvoja verejnej osobnej lodnej dopravy.

V oblasti energetiky

V oblasti výroby elektriny do roku 2030 bude Slovenská republika pokračovať vo využívaní jadrových zdrojov, zámerom je rozvinutie využitia obnoviteľných zdrojov energie, útlm tepelných elektrární, rozvoj inteligentných sietí, posilnenie medzištátneho prepojenia elektrizačnej prenosovej sústavy, plynárenské prepojenie Eastring, Slovenska a Poľska, podpora energeticky úsporných budov.

V oblasti informatizácie elektronických komunikácií

Hlavnú výzvu v oblasti informatizácie a elektronických komunikácií predstavuje elektronizácia verejnej správy a rozšírenie vysokorýchlostného internetového pripojenia s dostupnosťou pre všetkých obyvateľov Slovenska.

V oblasti výskum a inovácie

Integrácia Slovenska do Európskeho výskumného priestoru a vybudovanie centier popularizácie vedy a techniky, zlepšenie previazanosti verejných a súkromných partnerov.

V oblasti zdravotníctva

Rozvoj verejného zdravotníctva, zlepšenie ambulantnej starostlivosti formou siete integrovaných centier zdravotnej starostlivosti a ústavnej zdravotnej starostlivosti v kombinácii s horizontálnymi opatreniami.

V oblasti životného prostredia

Manažment odpadového hospodárstva, kvalita ovzdušia a ochrana prírody a osobitne lesných biotopov, dostupnosť a kvalita vody, protipovodňová ochrana, environmentálne záťaže a obnova degradovaných ekosystémov.

V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Zabezpečenie potravinovej bezpečnosti a udržateľného hospodárenia s pôdnym a lesným fondom, zmierenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy, uchovanie genetických zdrojov, udržateľné hospodárenie a obnova potenciálu lesov.

V oblasti sociálnej inklúzie a zamestnanosti

Riešenie problému starnutia populácie, nízkej natality, rozvoj a adaptácia sociálnej infraštruktúry a sociálna inklúzia marginalizovaných komunít a udržateľná vysoká miera zamestnanosti.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

NIP SR je svojim zameraním a obsahom prepojený a zosúladený s nasledovnými základnými legislatívnymi a strategickými rámcami:

Strategické rámce OSN:

- Agenda OSN 2030;

Základné legislatívne a strategické rámce EÚ:

- Stratégia Európa 2020;

Strategické rámce SR

- Zákon č. 171/2016 Z. z., ktorým sa menil a doplňal zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

Počas prípravy pilotnej verzie NIP SR sa súčasne pripravujú aj stratégie, ktoré budú určovať prioritné programy a projekty zamerané na podporu budovania zeleného, inkluzívneho a inteligentného hospodárstva predovšetkým:

- Nízkouhlíková stratégia do roku 2030;
- Environmentálna stratégia do roku 2030;
- Stratégia hospodárskej politiky do roku 2030;
- Národný program reforiem Slovenskej republiky, 2017;
- Národná koncepcia informatizácie verejnej správy;
- Stratégia inteligentnej špecializácie;
- a iné relevantné stratégie.

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

V súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 111/2017 zo dňa 01. 03. 2017 mala byť pilotná verzia NIP SR predložená na rokovanie vlády Slovenskej republiky do 30. 06. 2018. S prípravou dokumentu sa začalo v marci 2017.

Predpokladaný časový rámec NIP SR, tzn. roky 2018 až 2030, zohľadňuje časový horizont medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky v oblasti udržateľného rozvoja, osobitne Agendy 2030, a súčasne reflektuje na ambíciu vlády Slovenskej republiky vyjadrenú v jej Programovom vyhlásení: „určiť základné kontúry perspektívneho smerovania hospodárstva v strednodobom a dlhodobom období prijatím stratégie hospodárskej politiky“.

S ohľadom na časové obdobie pokryté NIP SR, ako aj na potrebu jeho previazanosti s vyššie uvedenými medzinárodnými a národnými strategickými dokumentmi, by NIP SR mal vyjadrovať nielen záväzok súčasnej vlády vo vzťahu k investíciám do infraštruktúry, ale slúžiť aj ako referencia pri formulovaní programových vyhlásení

budúcich vlád. Jeho ambícia preklenúť štvorročný volebný cyklus sa opiera o dva predpoklady. Prvým predpokladom je samotný charakter investícií do infraštruktúry – tie spadajú do kategórie verejných rozhodnutí a ich prínosy sa prejavujú ešte dlho po ich vynaložení. Druhým predpokladom je samotný finančný rámec programov a projektov zaradených do NIP SR.

Oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom s pôvodným názvom „Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030“ bolo podľa § 17 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov predložené obstarávateľom a zároveň rezortným orgánom, Úradom podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu (ďalej len „ÚPPV SR II“), na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“), ktoré ho zverejnilo podľa § 6 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na svojom webovom sídle www.enviroportal.sk dňa 06. 04. 2017. ÚPPV SR II zverejnil oznámenie o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom na svojom webovom sídle www.vicepremier.gov.sk a informáciu o ňom v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom – Hospodárske noviny. Stanoviská verejnosti a zainteresovaných subjektov k oznámeniu o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom bolo možné predkladať do 15 dní od dátumu jeho zverejnenia.

ÚPPV SR II určil v spolupráci s MŽP SR podľa § 8 a § 17 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov rozsah hodnotenia č. 2168/2017; 4814/2017-1.7/pl, zo dňa 07. 12. 2017, ktorý bol následne zverejnený na webovom sídle www.enviroportal.sk a www.vicepremier.gov.sk dňa 12. 12. 2018. Informácia o ňom bola zároveň zverejnená v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom – Denník Pravda. Stanoviská verejnosti k určenému rozsahu hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom bolo možné predkladať najneskôr do 10 dní od dátumu jeho zverejnenia.

Správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom bola spracovaná riešiteľským kolektívom SPECTRA podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov. V súlade s § 17 ods. 7 v spojení s § 10 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov bola správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom spolu s návrhom strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR zverejnená na webových sídlach www.vicepremier.gov.sk a www.enviroportal.sk dňa 04. 05. 2018. Informácia o oboch dokumentoch bola zároveň zverejnená v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom – Denník Pravda. Stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a k návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR posudzovanému podľa zákona o posudzovaní vplyvov bolo možné predkladať najneskôr do 21 dní od ich zverejnenia.

Verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR podľa § 17 ods. 9 a 10 v spojení s § 11 ods. 4 a 5 zákona o posudzovaní vplyvov zabezpečil ÚPPV SR II v spolupráci s MŽP SR. Miesto a čas verejného prerokovania bolo zverejnené dňa 04. 05. 2018 na webových sídlach www.vicepremier.gov.sk a www.enviroportal.sk. Informácia o verejnom prerokovaní bola zároveň zverejnená v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom – Denník Pravda. Verejné prerokovanie sa uskutočnilo dňa 23. 05. 2018 o 14:00 hod. na Slovenskom hydrometeorologickom ústave, na adrese Jeséniova 17, 833 15 Bratislava.

Konzultácie podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov bolo možné uskutočniť počas celého procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na MŽP SR.

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Vláda Slovenskej republiky

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie vlády Slovenskej republiky

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správu o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR vypracoval v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov kolektív spoluriešiteľov Centra SPECTRA Bratislava. Správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom bola vyhotovená podľa prílohy č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov s rešpektovaním všeobecných a špecifických požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia č. 2168/2017; 4814/2017-1.7/pl, zo dňa 07. 12. 2017.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Podľa § 17 ods. 11 v spojení s § 13 zákona o posudzovaní vplyvov zabezpečilo MŽP SR vypracovanie odborného posudku. Za spracovateľa odborného posudku určilo Slovenskú agentúru životného prostredia Banská Bystrica listom č. 4814/2018-1.7/pl, zo dňa 29. 05. 2018, zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie pod číslom 35/02-OPV-PO (ďalej len „spracovateľ odborného posudku“).

Vypracovaný odborný posudok bol predložený na MŽP SR dňa 13. 07. 2018.

Spracovateľ odborného posudku v jeho záveroch konštatuje, že správa o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR je vypracovaná po metodickej i po vecnej stránke na požadovanej úrovni.

Po podrobnom preštudovaní správy o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR a na základe výsledku uskutočneného procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v súlade s ustanoveniami zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zvažili:

- a) význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva;
- b) vplyvy na životné prostredie z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickým dokumentmi na cezhraničnej, národnej a regionálnej úrovni;
- c) úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení strategického dokumentu;
- d) výsledky verejného prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu;
- e) doručené stanoviská a konzultácie počas celého priebehu posudzovania a za súčasného poznania.

spracovateľ odborného posudku odporučil schválenie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR v znení, resp. variante, v ktorom bol predložený na posudzovanie vplyvov na životné prostredie, a na základe ktorého bola vypracovaná správa o hodnotení vplyvov. Spracovateľ odborného posudku ďalej uviedol, že pri ďalšom schvaľovaní je potrebné zohľadniť opatrenia uvedené v kapitole G odborného posudku.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

Podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov boli doručené tieto stanoviská:

Inštitút vodnej politiky, Repná 1, 821 04 Bratislava, v zastúpení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (list zo dňa 25. 05. 2018) – K predloženému strategickému dokumentu a k správe o hodnotení strategického dokumentu predložil nasledovné pripomienky:

A. Pripomienky k návrhu strategického dokumentu:

Pripomienka A1

Nesúhlasí s návrhom, aby bola prijímaná „pilotná verzia“ NIP SR, ktorá sa pripravuje na obdobie 2018 – 2030, a to napriek tomu, že dlhodobé rozvojové stratégie Slovenskej republiky vznikajú až v súčasnej dobe. V materiáli sa síce uvádza, že „Z dlhodobej vízie a priorít a z dlhodobých stratégií sa predpokladá vznik novej verzie NIP SR, avšak nie je stanovený záväzný termín pre jej prijatie. Preto žiada buď pilotnú verziu nepredkladať na schválenie vláde Slovenskej republiky alebo jej prijatie podmieniť konkrétnym termínom (nie dlhší ako 1 rok), ktorý bude záväzný pre vznik novej verzie. Súčasne žiada, aby boli rozpracované dlhodobé rozvojové stratégie tak, aby boli v súlade nielen s cieľmi Agendy 2030 OSN, ale aj so strategickými dokumentmi Európskej únie a legislatívou najmä v oblasti ochrany životného prostredia. Žiada, aby boli určené rezorty a stanovené konkrétne termíny pre splnenie jednotlivých úloh nadväzujúcich na vypracovanie novej verzie NIP SR.

Pripomienka A2

Nesúhlasí s tvrdením, že „projekty zaradené v NIP SR sú indikatívne“. Ide o konkrétne projekty, ktoré sú v rôznom štádiu prípravy, povoľovania a realizácie. Mnohé z nich sa pripravujú netransparentne bez informovania verejnosti. Verejnosť sa o nich dozvedá zväčša až v štádiu, keď už nie je možné vstúpiť do procesu prípravy a ovplyvniť výsledný návrh. Mnohé z projektov sa už realizujú, a to zväčša z eurofondov. Príklady z praxe dokazujú, že sa často obchádza posudzovanie vplyvov na životné prostredie, resp. býva formálne. Vo veľkom rozsahu sa porušuje zákon č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov (vodný zákon), ktorý nariaďuje, aby všetky infraštruktúrne projekty, ktoré budú mať za následok zmenu fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody a/alebo zmenu hladiny podzemnej vody, boli osobitne posudzované podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona, a to postupom podľa § 16 a vodného zákona. Ide o zákonnú požiadavku, ktorá je transpozíciou článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (ďalej len „RSV“). Z dôvodu jeho porušovania Európska komisia v rámci právnych krokov preveruje jeho porušovanie (proces „infringementu“). Pre nedostatok informácií o pripravovaných a realizovaných projektoch preto žiada, aby konkrétne projekty navrhované v NIP SR boli spracované v prehľadnej tabuľkovej forme spolu s informáciou, či sa projekt nachádza v štádiu prípravy, posudzovania vplyvov na životné prostredie, povoľovania podľa článku 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona, lebo v štádiu realizácie. Taktiež žiada doplniť informácie z akých zdrojov sa projekt realizuje.

Pripomienka A3

Dopravné projekty sa nedostatočne posudzujú z hľadiska ich vplyvu na hladinu podzemnej vody a ekologický stav povrchovej vody podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona. Tieto projekty spôsobujú jednak zmenu hydrologického cyklu v rámci povodní (kolobeh vody), ale aj zhoršovanie kvality vôd z dôvodu neodborného a nezákonného povoľovania odvádzania vôd z povrchového odtoku. Žiada, aby v záujme nápravy boli vypracované metodické usmernenia pre povoľujúce orgány príslušné pre povoľovanie dopravných a iných obdobných projektov s dôrazom na európsku Rámcovú smernicu o vode. Ďalej žiada, aby boli vypracované podkladové údaje o hladinovom režime podzemných vôd a prietokovom režime povrchových vôd (minimálna hladina útvarov pozemných vôd, ekologický prietok útvarov podzemných vôd). Ich vypracovanie je neoddeliteľnou súčasťou vypracovania plánom manažmentu povodí (Vodný plán Slovenska).

Pripomienka A4

Navrhované projekty pre vodnú dopravu žiada z NIP SR vypustiť. Ide o projekty, ktoré majú za následok zhoršenie ekologického stavu útvarov povrchovej vody a zmenu

kvantitatívneho stavu útvarov podzemnej vody. Vztahuje sa na ne článok 4.7 RSV, podľa ktorého projekty môžu byť povolené len ako výnimka z environmentálnych cieľov, ktorá môže byť udelená podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona (článok 4.7 RSV). Jednou z podmienok je, že tieto výnimky musia byť uvedené v plánoch manažmentu povodí (Vodný plán Slovenska). Napriek požiadavkám verejnosti, aj keď sú navrhované projekty uvedené vo Vodnom pláne Slovenska, výnimky neboli posúdené podľa článku 4.7. RSV (§ 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona). Ide o nezákonný postup. Preto žiada zastaviť práce na príprave projektov na Dunaji s cieľom „odstrániť úzke miesta na rieke Dunaj“ a realizáciu vodného diela Hlohovec – Sered'. Ide o projekty, ktoré sú pred verejnosťou utajované. Žiada zverejniť zámery a štádium ich rozpracovania, ako aj ďalší postup pri ich presadzovaní. Zdôrazňuje, že predmetná smernica platí od dátumu vstupu Slovenska do Európskej únie (máj 2004).

Pripomienka A5

Žiada, aby z kľúčových projektov pre využitie obnoviteľných zdrojov energie boli vypustené projekty vodnej elektrárne vodné dielo Hlohovec – Sered' (pripomienka v bode A4) a výstavba malých vodných elektrární na vybraných riečnych profiloch (zostáva nevyužitý potenciál MVE približne 800 GWh/r). Projekty neriešia ekonomické ukazovatele v synergii so škodami na životnom prostredí a ekonomickou návratnosťou počas celej dĺžky životnosti stavby. Návrh je v rozpore s uznesením vlády č. 12/2017 k „Návrhu aktualizácie koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“, v ktorom sa uvažovalo s výstavbou iba 58 podmiennečne vhodných profilov. Pre využitie doteraz nevyužitého potenciálu 800 GWh/r bude potrebné vybudovať 375 malých vodných elektrární. V rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu nebol vyhodnotený kumulatívny vplyv ani podmiennečne vhodných (58), ani všetkých 375, malých vodných elektrární na ekologický stav útvarov povrchovej vody a kvantitatívny stav útvarov podzemnej vody. Žiadne výnimky podľa článku 4.7 RSV neboli pre výstavbu malých vodných elektrární udelené zákonným postupom.

Pripomienka A6

Do návrhu projektov informatizácie (časť 2.3) žiada doplniť projekt vytvorenia multirezortného monitorovacieho a informačného systému pre ochranu a využívanie vody podľa štruktúry európskeho systému WISE (WISE – Water Information System for Europe), do ktorého musí posielať údaje aj Slovensko. Ide o podklady, ktoré sú nevyhnutné pre výkon najmä štátnej vodnej správy, orgány verejnej správy (napr. obce), ale aj občanov (napr. údaje o kvalite pitnej vody). Do dnešného dňa nie sú verejne dostupné vodoprávne rozhodnutia, ako právne a súdne použiteľné dokumenty verejnosti na kontrolu stavebných a prevádzkových činností.

Pripomienka A7

V rámci projektov pre výskum a inovácie žiada doplniť projekty pre oblasť životného prostredia zamerané najmä na klimatické zmeny.

Pripomienka A8

Žiada, aby medzi najväčšie výzvy životného prostredia (časť 2.6) bola zaradená aj voda. Znečistenie podzemnej vody Žitného ostrova je dôkazom dlhodobého zanedbávania ochrany vôd. V rámci pripomienkovania predbežného návrhu pripravovanej „Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030“ boli identifikované systémové problémy v oblasti vodnej politiky, ktoré znemožňujú dosiahnutie cieľov, resp. vízie stanovenej pre vodu v Envirostratégii:

- absencia koncepcie vodnej politiky, resp. vodného hospodárstva;
- preferovanie využívania vôd na úkor ich ochrany;
- dezintegrácia riadenia vodného hospodárstva namiesto zavádzania integrovaného

prístupu k riadeniu vodných zdrojov (sekcia vôd – povrchové vody, sekcia geológie a prírodných zdrojov – podzemné vody);

- chaotická a rozdrobená správa povodí zabezpečovaná štátnymi podnikmi a inými podnikateľskými subjektmi (napr. prevádzkovatelia malých vodných elektrární);
- nefungujúca štátna vodná správa, ktorá okrem odbornosti stratila svoju nezávislosť (napr. v oblasti povoľovania odberov podzemnej vody do jej výkonu zasahujú rozhodnutia ministra a jeho poradného orgánu);
- byrokracia zavedená pri povoľovaní odberov vôd;
- nariadené zbytočného prieskumu na dlhodobo využívaných vodárenských zdrojoch s dopadom na cenu vody;
- nesystémový prístup k riešeniu environmentálnych záťaží a hodnoteniu kvantitatívneho stavu vodných útvarov v rozpore s európskou RSV;
- absencia východiskových podkladov pre korektné a transparentné hodnotenie stavu vodných útvarov a podkladov pre rozhodovanie štátnych orgánov;
- formálne plánovacie dokumenty vypracované pre „Brusel“ a nie pre dosiahnutie dobrého stavu vôd (Vodný plán Slovenska, plány manažmentu povodňových rizík).

Aktuálny stav vodného hospodárstva si vyžaduje uskutočniť systémové zmeny, ktoré je potrebné prijať najmä v oblastiach:

- strategickej – vypracovanie koncepcie vodnej politiky (resp. vodného hospodárstva), vychádzajúcej najmä z európskej RSV, z dokumentu „Koncepcia na ochranu vodných zdrojov Európy“ (COM(2012)673 final), dokumentu „Európa efektívne využívajúca zdroje“ – hlavná iniciatíva v rámci stratégie Európa 2020 (KOM(2011)21 v konečnom znení) a dokumentu „Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje“ (KOM(2011) 571 v konečnom znení);
- inštitucionálnej – reforma riadenia vodného hospodárstva potrebná pre zavedenie integrovanej vodnej politiky v zmysle článku 3 RSV (povinnosť kompetentného orgánu);
- informačnej – vytvorenie a zverejnenie aspoň základných registrov, ktoré predstavujú východiskový databázu údajov pre vodné plánovanie a riadenie vodného hospodárstva:
 - plošné a bodové zdroje znečistenia povrchovej vody s identifikáciou a odhadom znečistenia (čl. 5 a príloha II 1.4. RSV);
 - odbery vody a regulácie vodných tokov (čl. 5 a príloha II 1.4. RSV);
 - hydromorfologické zmeny a ich dopad na prietokové charakteristiky a vodnú bilanciu (čl. 5 a príloha II 1.4. RSV);
 - plošné a bodové zdroje znečistenia podzemnej vody s identifikáciou a odhadom znečistenia (čl. 5 a príloha II 2.1. RSV);
 - odbery a umelé dopĺňanie podzemnej vody (čl. 5 a príloha II 2.1 RSV),
 - využiteľné zdroje podzemnej vody a tomu odpovedajúca hladina podzemnej vody (článok 8, príloha V 2.1 RSV);
 - koncepčné modely útvarov podzemnej vody s úvodným a ďalším popisom (čl. 5, príloha II 2.1RSV);
 - ekologické prietoky povrchových tokov (súčasť klasifikačných schém pre hydromorfologické prvky kvality – čl. 5 príloha V RSV);
 - vydané vodoprávne povolenia na osobitné užívanie vôd (najmä povolenie na odber povrchovej vody, odber podzemnej vody a vypúšťanie odpadových vôd do povrchových a podzemných vôd, povolenia týkajúce sa hydromorfologických zmien (čl. 11 ods. 3 RSV);
 - zodpovednosť za riešenie škôd na životnom prostredí a monitoring projektových parametrov stavieb s vodoprávnymi povoleniami.

Keďže uvedené pripomienky k Envirostratégii boli odmietnuté, žiada, aby zásadná

zmena vodnej politiky v zmysle vyššie uvedených pripomienok, bola pripomienkou pre prijatie NIP SR. Bez nej nie je možné zabezpečiť reálne a zákonné hodnotenie vplyvov projektov navrhovaných v NIP SR na stav vôd, ani trvalo udržateľné využívanie vôd.

Následne žiada vypracovať / aktualizovať:

- programy opatrení na dosiahnutie dobrého stavu vôd;
- programy protipovodňovej ochrany (vrátane projektov zelenej infraštruktúry);
- programy prírodného zadržiavania vody v krajine (projekty zelenej infraštruktúry);
- programy odkanalizovania a čistenia komunálnych odpadových vôd (nad 2 000 EO a pod 2 000 EO) – na základe analýzy aktuálneho stavu a analýzy financovania projektov z eurofondov (medializovaný informácia o predlžovaní projektov, netransparentnosť);
- programy protieróznych opatrení;
- programy odstraňovania sedimentov z vodných tokov a nádrží;
- programy revitalizácie vodných tokov;
- program monitoringu environmentálnych záťaží (kontaminovaných území) – prehodnotiť na základe analýzy dosiahnutých výsledkov programu realizovaného v rokoch 2010-2015, na ktorý sa použili finančné prostriedky z verejných zdrojov (najmä eurofondov) v objeme takmer 145 mil. eur. Environmentálne záťaže (synonymum kontaminované územia) žiada riešiť ako neoddeliteľnú súčasť integrovaného riadenia vôd v rámci povodí a v rámci hodnotenia vodných útvarov.

Bez dôslednej analýzy aktuálneho stavu využívania podzemných a povrchových vôd nesúhlasí s návrhom na budovanie nových vodných nádrží na zabezpečenie dodávok úžitkovej a pitnej vody. Nevyhnutnou podmienkou je vyhodnotenie vplyvu navrhovaných nádrží na stav vôd podľa článku 4.7 RSV (§ 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona. Text na str. 31 (želaný stav v roku 2030) týkajúci sa návrhu vodných nádrží žiada vypustiť.

Pripomienka A9

Pre projekty rekonštrukcie závlahových sústav navrhované v časti Poľnohospodárstvo a Lesné hospodárstvo žiada:

- vypracovať koncepciu využitia riešenia závlahových stavieb pre územia postihnuté suchom (najmä Podunajská nížina a Trnavská tabuľa);
- navrhnuť plán rekonštrukcie vodných stavieb v správe Lesov Slovenskej republiky, š.p. Nie sú ani evidované vplyvy týchto stavieb, ktorými sú menené odtokové pomery na tokoch;
- zabezpečiť digitálnu pasportizáciu odvodňovacích vodných stavieb, identifikáciu povodí (správa, vlastnícke vzťahy), ich rekonštrukciu a ochranu.

B. Pripomienky k správe o hodnotení strategického dokumentu

Pripomienka B1

K programom a projektom, ktoré sú uvedené v správe o hodnotení, platia tie isté pripomienky ako v bodoch A1-A9.

Pripomienka B2

Ako sa uvádza v správe o hodnotení na str. 57, pravdepodobné vplyvy na životné prostredie boli posúdené iba rámcovo. To znamená, že správa nebola vypracovaná v súlade s prílohou č. 4 zákona o posudzovaní vplyvov. Aj keď bol daný príslub, že detailnejšie posudzovanie bude zabezpečené ako súčasť odvetvových strategických dokumentov, ide o formálny prístup, keďže dokument nestanovuje žiadne termíny pre splnenie tejto úlohy. Preto žiada, aby do správy boli doplnené záväzní termíny pre vypracovanie a posúdenie jednotlivých odvetvových stratégií, konkrétnych programov a projektov na napĺňanie stratégií. Požiadavku na dopracovanie strategického dokumentu NIP SR a záväzní termíny pre dopracovanie stratégií a ich strategického posúdenia,

žiada premietnuť od uznesenia vlády, v prípade, ak bude jeho pilotná verzia predložená na schválenie vláde Slovenskej republiky.

Vyhodnotenie:

Dňa 21. 06. 2018 o 09:00 hod. sa uskutočnilo stretnutie na ÚPPV SR II za účasti zástupcov Inštitútu vodnej politiky – [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a za ÚPPV SR II - p. Kmec a p. Trenčanská. P. Kmec ako riaditeľ odboru strategického plánovania na úvod objasnil dôvody prípravy strategického dokumentu NIP SR, ako aj jeho obsahovú štruktúru. Zástupcovia Inštitútu vodnej politiky ocenili prípravu takého strategického dokumentu na Slovensku a v rámci diskusie vyhlásili, že sťahujú svoje pripomienky k predmetnému strategickému dokumentu vznesené v rámci prebiehajúceho procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Na záver sa p. Kmec dohodol so zástupcami Inštitútu vodnej politiky, že budú ako experti prizvaní k príprave Stratégie rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030. Zo stretnutia bol vyhotovený zápis, ktorý spolu s prezenčnou listinou je súčasťou spisovej dokumentácie z procesu posudzovania vplyvov.

Vzhľadom k záverom uskutočneného stretnutia zástupcov ÚPPV SR II a Inštitútu vodnej politiky možno hodnotiť v stanovisku vznesené pripomienky a požiadavky za bezpredmetné.

Po uplynutí lehoty podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov boli doručené tieto stanoviská:

[REDAKOVANÉ], člen výboru oz Rieka - združenie na ochranu vodných tokov (list zo dňa 24. 05. 2018)

Vyhodnotenie:

Vzhľadom na nedodržanie lehoty stanovenej § 12 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov MŽP SR na stanovisko v súlade s § 12 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov neprihliadalo.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom a návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR zabezpečil ÚPPV SR II v spolupráci s MŽP SR v súlade s § 17 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov. Termín a miesto konania verejného prerokovania boli zverejnené podľa § 17 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov dňa 04. 05. 2018 na webových sídlach www.vicemier.gov.sk a www.enviroportal.sk. Informácia o verejnom prerokovaní bola zároveň zverejnená v hromadnom informačnom prostriedku s celoštátnym dosahom – Denník Pravda. Verejné prerokovanie sa uskutočnilo dňa 23. 05. 2018 o 14:00 hod. na Slovenskom hydrometeorologickom ústave na adrese Jeséniova 17, 833 15 Bratislava.

Verejného prerokovania sa zúčastnili zástupcovia ÚPPV SR II, MŽP SR, Slovenskej agentúry životného prostredia, Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, Úradu vlády Slovenskej republiky, spoluriešiteľský kolektív správy o hodnotení strategického dokumentu (SPECTRA). Za verejnosť sa verejného prerokovania strategického dokumentu nikto nezúčastnil.

Program verejného prerokovania:

1. Úvod;
2. Informácia o procese posudzovania vplyvov;
3. Informácia o NIP SR;
4. Výsledky hodnotenia zo správy o hodnotení strategického dokumentu;
5. Diskusia.

Stretnutie otvoril Ing. Kvetoslav Kmec, riaditeľ odboru strategického plánovania, ÚPPV SR II, ktorý priblížil účel stretnutia.

Následne Mgr. Peter Lukáč z MŽP SR prítomných informoval o priebehu procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

Strategický dokument NIP SR predstavil p. Kmec. Pozornosť venoval predovšetkým potrebe takéhoto dokumentu a jeho previazanosť s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj. Taktiež boli prestavené ciele a štruktúra strategického dokumentu, dôvod výberu oblasti strategického dokumentu.

Ing. Vladimír Ondrejčka, zástupca spracovateľov správy o hodnotení (SPECTRA), vo svojej prezentácii vysvetlil východiská pre vypracovanie správy, hlavné výsledky hodnotenia, identifikoval hlavné oblasti, na ktoré je potrebné sa zamerať a predstavil východiská pre ďalší Národný investičný dokument Slovenskej republiky.

Po ukončení jednotlivých prezentácií p. Kmec zahájil diskusiu, v ktorej nikto z prítomných nemal žiadne otázky. Z tohto dôvodu sa následne poďakoval zúčastneným za účasť a ukončil verejné prerokovanie s informáciou pre prítomných, že medzirezortné konanie bude ukončené dňa 24. 05. 2018.

Priebeh verejného prerokovania bol zaznamenaný v zázname z verejného prerokovania a spolu s prezenčnou listinou sú súčasťou spisovej dokumentácie z procesu posudzovania vplyvov.

Podľa záznamu z verejného prerokovania bol priebeh verejného prerokovania informatívny bez konfrontačných postojov k návrhu strategického dokumentu a predloženej správe o hodnotení vplyvov.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Zisťovaniu kladných a záporných vplyvov NIP SR na životné prostredie bola venovaná kapitola IV. správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie.

Vzhľadom na charakter posudzovaného strategického dokumentu NIP SR bolo možné posúdiť pravdepodobné vplyvy na životné prostredie a vplyvy na zdravie iba rámcovo. Navyše mnohé z nich boli predmetom posudzovania ako súčasť odvetvových strategických dokumentov a budú predmetom detailnejšieho posúdenia tak v polohe strategického environmentálneho hodnotenia ako aj v polohe posúdenia vplyvov činností na životné prostredie.

Hodnotenie kumulatívnych a synergických pozitívnych a negatívnych vplyvov implementácie NIP SR možno sústrediť do jednotlivých oblastí:

V oblasti dopravy:

Dobudovanie kľúčových úsekov a investície do modernizácie a údržby existujúcich ciest a stavebných objektov by mali zlepšiť plynulosť a bezpečnosť dopravy a obmedziť zaťažovanie životného prostredia a zdravia obyvateľov. Rozvoj kvalitnej cestnej infraštruktúry je kľúčový aj pre bezpečnosť a ochranu života obyvateľov, zníženie opotrebovania dopravných prostriedkov, zníženie spotreby palív a tým aj produkcie CO₂ a ďalších exhalátov a hluku zaťažujúcich životné prostredie.

Kritickou je tiež skutočnosť, že rozvoj rýchlostnej cestnej infraštruktúry ako aj budovanie obchvatov miest znamená vysoké zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy a uvažované investície sa dostávajú do osobitne cenných území a biotopov. Preto je potrebné zamerať sa okrem optimalizácie trasovania na mitigačné a kompenzačné opatrenia na zníženie fragmentácie biotopov, zachovanie priepustnosti biokoridorov a zníženie zaťaženia okolia ciest negatívnymi dopadmi ako sú hluk, svetelný smog, vibrácie a ďalšie. Je tiež potrebné sa vo väčšej miere zamerať na využitie recyklovaných materiálov vo výstavbe cestnej infraštruktúry.

Prínosom pre kvalitu života obyvateľstva a kvalitu životného prostredia by mali byť aj projekty prepojenia železničnej dopravy ako nosného systému mestskej a prímestskej dopravy na Slovensku (predovšetkým v Bratislave a Košiciach).

Letecká doprava využívajúca modernú leteckú techniku je výrazne lepšia ako automobilová doprava. Má však viacero negatívnych environmentálnych dopadov, najmä ak sa rozvíja v priamom kontakte s husto osídleným územím ako je tomu v Bratislave.

Skutočnosť, že vo väzbe na Dunaj i Váh sú zvlášť citlivé a cenné biotopy musí byť zohľadnená pri všetkých projektoch extenzifikácie prístavných zariadení a ich napojení na infraštruktúru s maximalizáciou využitia brownfieldov a možností intenzifikácie jestvujúcich území prístavov.

V oblasti energetiky:

NIP SR počíta s útlmom tepelných elektrární, čo prinesie pozitívnu zmenu nielen do kvality životného prostredia najznečistenejších regiónov Slovenska, ale aj celkovej bilancie produkcie skleníkových emisií v Slovenskej republike.

Výstavba zdrojov na báze jadrovej energie, ako aj výstavba zdrojov na báze vetra či vody vrátane malých vodných elektrární si vyžadujú osobitné posúdenie z hľadiska dopadov na životné prostredie s dôrazom na priame, nepriame i dlhodobé environmentálne efekty, vrátane problému po ukončení životnosti technologických zariadení a celkového prínosu k ekologickej stope. Biomasové elektrárne potrebujú veľké množstvá biomasy, ktoré môže viesť k zvyšovaniu tlaku na chránené územia, ekosystémy v nechránenej krajine a dreviny rastúce mimo lesa. Veterné elektrárne je zase nutné citlivo umiestňovať do lokalít s dostatočným veterným potenciálom, ale mimo migračných trás vtákov a netopierov a mimo lokality významných z hľadiska histórie alebo kultúry. Energetický potenciál tokov Slovenskej republiky označovaný ako využiteľný je treba prehodnotiť z hľadiska využiteľnosti v kontexte ochrany prírody, životného prostredia ako aj využitia pre iné ako energetické účely.

Projekty v oblasti plynárenského priemyslu, v širšom meradle však patria k projektom s pozitívnymi efektmi na životné prostredie, čo si možno uvedomovať v kontexte kontrastu medzi vysokou mierou plynofikácie Slovenska a stavom ovzdušia vo vykurovacom období vo väčšine vidieckych sídel v dôsledku návratu k spaľovaniu fosílnych palív a odpadu v domácnostiach ukazujúceho na sociálnu dimenziu problému vykurovania domácností. Preto by sa žiadalo oveľa väčšiu pozornosť venovať ekonomickej dostupnosti alternatívnych zdrojov energie v domácnostiach, a teda v miestach priamej spotreby bez strát v prenosovej sústave.

Pozitívne je potrebné hodnotiť environmentálne dopady intervencií zahrnutých do NIP SR na podporu energeticky úsporných budov. Pozitívnym je plán zvýšiť tempo obnovy budov na nízkoenergetický štandard v období rokov 2020 – 2030 avšak cieľové tempo 1,5 % ročne z podlahovej plochy relevantných budov nie je dostatočné.

Väčšiu pozornosť je potrebné venovať naplneniu dlhodobých cieľov energetickej politiky Slovenskej republiky orientovanej na ochranu životného prostredia – znižovaniu energetickej náročnosti hospodárstva Slovenskej republiky.

V oblasti informatizácie a elektronických komunikácií:

Napriek tomu, že projekty infraštruktúry skvalitňujúce dostupnosť a výkonnosť dátových prenosových sietí sú vo vzťahu k dopadom na životné prostredie len okrajovo spojené, je potrebné konštatovať, že aj pre efektívnu sociálnu participáciu na riešení environmentálnych problémov je dostupnosť informácií kľúčová, nehovoriac o potrebe permanentnej dostupnosti dát monitoringu životného prostredia pre rýchly a efektívny manažment krízových situácií ako sú živelné pohromy, ekologické havárie a pod. V tomto kontexte je možné priority a projekty obsiahnuté v oblasti informatizácie v NIP SR hodnotiť pozitívne. Na druhej strane je potrebné brať do úvahy reálnu dostupnosť

služieb využívajúcich túto infraštruktúru pre obyvateľstvo a tiež potrebu znižovania environmentálnych dopadov budovania tejto infraštruktúry jej integráciou do projektov budovania iných sietí verejnej dopravnej a technickej infraštruktúry, napr. projektov budovania cestných rýchlostných komunikácií, modernizácie železníc, budovanie mestskej a komunálnej infraštruktúry a pod., teda medzisektorálnu koordináciu. K priamym negatívnym vplyvom, ktoré musia byť pri realizácii investičných zámerov osobitne sledované, možno zaradiť elektronický, ale aj informačný smog ovplyvňujúci tak fyzické, ako aj duševné zdravie obyvateľstva. Osobitne sa to týka vysokovýkonných zariadení bezdrôtových prenosových sústav, ale aj mobilných telefónov a ďalších zariadení.

V oblasti výskumu a inovácie:

Z hľadiska environmentálneho i ekonomického je potrebné v oveľa väčšej miere sa koncentrovať na kompletizáciu a modernizáciu existujúcej vedeckej infraštruktúry namiesto budovania nových objektov na ich modernizáciu, laboratórne a technické vybavenie, na budovanie regionálnych interfaceov medzi existujúcimi špičkovými vedeckými pracoviskami a priemyselnou praxou resp. praxou riadenia spoločnosti namiesto vytvárania infraštruktúry nových vedeckých kapacít „na zelenej lúke“.

V oblasti zdravotníctva:

Problematika ochrany zdravia a zdravotnej starostlivosti je kľúčovou problematikou pre kvalitu života a je úzko spätá s problematikou ochrany a tvorby životného prostredia. Preto je možné všetky strategickým dokumentom definované priority v oblasti infraštruktúry zdravotníctva hodnotiť z hľadiska strategického environmentálneho hodnotenia pozitívne.

Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať aspektom udržateľnosti pri realizácii projektov, vrátane využitia existujúcich disponibilných objektov (a to aj mimo rezortu zdravotníctva) cestou ich adaptácie, modernizácie a kompletizácie namiesto budovania objektov nových na zelenej lúke.

Je tiež potrebné sa zamerať na investičné opatrenia zamerané na spomalenie a zvrátenie nepriaznivého demografického vývoja a na adaptačné opatrenia reflektujúce zmenu vekovej štruktúry obyvateľstva a s tým súvisiacich nárokov na zdravotnícku a sociálnu infraštruktúru.

V oblasti životného prostredia:

Všetky priority a projekty v oblasti životného prostredia zahrnuté v NIP SR smerujú k posilneniu udržateľnosti a kvalite životného prostredia, a preto sú jednoznačne pozitívne hodnotiteľné. Napriek tomu je v kontexte NIP SR ako strategického dokumentu nevyhnutné upozorniť na potrebu venovať pozornosť opatreniam zabezpečujúcim účinnosť jednotlivých opatrení a elimináciu ich potenciálne negatívneho efektu. Príkladom môže byť voľba nevhodných konceptov pre riešenie problému odkanalizovania a čistenia komunálnych splaškových vôd v podmienkach rozptýleného osídlenia s nízkou hustotou obyvateľstva v konečnom dôsledku neefektívnych tak z environmentálneho ako aj ekonomického a sociálneho aspektu.

A. Ovzdušie

Ako sa uvádza v NIP SR, pre dobrú kvalitu ovzdušia na celom území Slovenska, tzn. aby boli dodržané národné emisné hodnoty pre znečisťujúce látky, je potrebné vykonať opatrenia v doprave, v lokálnych vykurovacích systémoch a posilniť princíp uplatňovania BAT (najlepšie dostupné techniky) v priemysle, energetike, ale aj poľnohospodárstve a v potravinárstve. NIP SR je však národným investičným plánom, a preto je potrebné v jeho nasledujúcej verzii jasnejšie definovať prioritné investície do environmentálnej infraštruktúry podporujúcej dosiahnutie zvýšenie kvality ovzdušia so špecifikáciu verejných a súkromných investícií.

B. Voda

Dostupnosť čistej vody a osobitne pitnej vody je kľúčovým aspektom kvality životného prostredia. Preto je možné priority v tejto oblasti zahrnúť do NIP SR hodnotiť pozitívne, najmä ak sa koncentrujú do oblastí, kde v Slovenskej republike sú pociťované výrazné deficity. Je potrebné starostlivo posúdiť spôsob zabezpečenia dostupnosti vody, či už prostredníctvom budovania nových vodných nádrží alebo stabilizáciu prítokov existujúcich zdrojov opatreniami v krajine, opatreniami na zníženie strát vody vo vodovodných systémoch a pod. Osobitná pozornosť by mala byť venovaná strategickým investíciám verejného sektora v oblasti zásobovania vodou a čistenia odpadových vôd ako kľúčových verejných investičných systémov, kde je žiaduca kontrola verejného sektora prostredníctvom vlastníckych práv.

Pozitívne environmentálne efekty je možné očakávať aj realizáciou priorít v segmente odvádzania a čistenia odpadových vôd, kde je Slovensko viazané aj záväzkami voči Európskej únii. Tu však je potrebné jasne podčiarknuť potrebu posúdenia a hľadania vhodných spôsobov zabezpečenia odvádzania a čistenia odpadových vôd environmentálne a sociálne únosným spôsobom tzn. spôsobom, ktorý je efektívny aj počiatočnou investíciou aj v dobe prevádzky.

Pozitívne je možné hodnotiť prioritu zabezpečenia spojitosti vodných tokov, obnovu a údržbu vodných tokov a vodných stavieb vo vlastníctve štátu, avšak prostriedky na zabezpečenie ich prevádzky, schopnosti a funkčnej udržateľnosti by nemali byť obsahom NIP SR.

C. Protipovodňová ochrana

Pozitívne je možné hodnotiť zaradenie problematiky protipovodňovej ochrany do NIP SR, aj keď je potrebné starostlivo posúdiť spôsob jej realizácie. Navyše protipovodňová ochrana je len jeden aspekt posilnenia odolnosti vodného hospodárstva voči negatívnym dôsledkom zmeny klímy. NIP SR by sa mal koncentrovať skôr na infraštruktúrne opatrenia a opatrenia zvyšujúce odolnosť infraštruktúry, resp. zníženie možností stresových javov na infraštruktúru a nemal by obsahovať náklady na odstraňovanie následkov budúcich povodní.

D. Odpady

Infraštruktúra odpadového hospodárstva je jednou z kľúčových environmentálnych investičných systémov, a preto sú opatrenia smerujúce k zvýšeniu miery recyklácie odpadu na minimálne 65 % a zníženiu miery skládkovania odpadu na 10 % vysoko pozitívne, rovnako ako aj obmedzenie množstva biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu ukladaného na skládky odpadov, vybudovanie siete na zber biologicky rozložiteľného odpadu a zvýšenie možnosti odbytu bioodpadov, rozšírenie siete bioplynových staníc a následnú výrobu elektrickej energie a tepla v kogeneračných jednotkách. Pre plnohodnotné posúdenie NIP SR bude potrebné v jeho nasledujúcej verzii doplniť konkrétne typy projektov ako priority smerujúce naplneniu vyššie uvedených cieľov.

Pri mechanicko-biologickej úprave komunálneho odpadu za účelom výroby vysokohodnotných horľavých odpadov, ktoré sa budú energeticky zhodnocovať v zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov, napr. v cementárenských peciach alebo tepelných elektrárnach je potrebné zvážiť iné možnosti jeho využitia a energetické zhodnocovanie odpadu spaľovaním chápať ako poslednú možnosť jeho environmentálne prijateľnej likvidácie.

E. Environmentálne záťaž

Environmentálne záťaž sú vážnym problémom v oblasti životného prostredia v Slovenskej republike. Je otázne, kde a v akom rozsahu sa má štát podieľať na riešení tohto problému formou finančnej intervencie spadajúcej do NIP SR, kde jasne uplatňovať princíp povinnosti vinníka, resp. vlastníka. Pri konkretizácii investičných

intervencií v nasledujúcej verzii NIP SR bude potrebné sa sústrediť na kľúčové identifikované environmentálne záťaže a na posúdenie miery potreby v verejnej investičnej alebo iných druhov intervencií.

F. Ochrana prírody a krajiny

Priority definované v NIP SR v oblasti ochrany prírody a krajiny sú cenným prínosom k zlepšeniu prostredia Slovenskej republiky. Obnovu 15 % degradovaných ekosystémov na Slovensku, najmä výrazne ovplyvnených ľudskou činnosťou, dobudovanie národnej časti sústavy chránených území Natura 2000 a sústavy medzinárodne významných území a zlepšenie manažmentu chránených území je možné chápať ako kľúčovú investíciu do zelenej infraštruktúry Slovenskej republiky.

V oblasti poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo:

Všetky priority uvedené v NIP SR, ktoré sú rozpracovaním úlohy zabezpečiť udržateľné poľnohospodárstvo odolné zmene klímy a extrémnym výkyvom počasia a úlohy zabezpečiť potravinovú bezpečnosť Slovenskej republiky sú hodnotiteľné globálne ako prínosné a pozitívne z hľadiska environmentálneho, avšak pre ich bližšie posúdenie je potrebné poznať spôsob ich zabezpečenia prostredníctvom jednotlivých opatrení a projektov. Pri zmiernení nepriaznivých dôsledkov sucha rekonštrukciou a modernizáciou závlahových čerpacích staníc, je treba posúdiť osobitne dopad na vodný režim dotknutých vodných tokov, kvalitu pôdy, jej chemizmus a ďalšie parametre.

Pri preventívnych opatreniach na zmiernenie negatívnych dôsledkov potenciálneho zaplavenia, zamokrenia a sucha rekonštrukciami odvodňovacích kanálov v záujme zlepšenia potenciálu poľnohospodárstva je potrebné osobitnú pozornosť venovať vplyvu týchto opatrení na vodný režim v krajine, režim vodných tokov, na dopady na prirodzené ekosystémy, osobitne na cenné mokradné spoločenstvá, ale aj na vplyv na eróziu pôdy.

V lesníctve predstavujú z hľadiska environmentálneho posúdenia pozitívum definované opatrenia smerujúce na zabezpečenie udržateľného hospodárenia všetkých lesov a obnova potenciálu lesov⁶ v podmienkach zmeny klímy a jej dopadov využívaním environmentálne vhodných technológií a techniky a zvýšenie ochrany lesov a zmiernenie dosahov zmeny klímy a podpora prispôbovania lesov účinkom zmeny klímy. Osobitne je treba podčiarknuť význam obnovy lesného potenciálu pôjde o zavedenie vhodných opatrení zameraných na zníženie aktuálnych následkov a prevenciu možných následkov prírodných katastrof (napr. formou výchovy mladých lesných porastov so zámerom zvýšiť stabilitu budúcich porastov).

Cenným prínosom z hľadiska posúdenia vplyvov na životné prostredie je explicitné uvedenie podpory mimoprodukčných funkcií lesa zohľadňujúcej spoločenské, ekonomické a environmentálne prínosy lesa prostredníctvom platieb pre obhospodarovateľov lesa.

V oblasti sociálna inklúzia a zamestnanosť:

Problematika dostupnosti bývania, pracovných príležitostí, výchovy a problematika sociálnej inklúzie sú významnými i keď zanedbávanými faktormi kvality životného prostredia determinujúc hodnotové systémy obyvateľstva, jeho správanie sa, nároky a možnosti i vo vzťahu k využívaniu zdrojov a udržateľných módov vzťahu k prírodnému prostrediu. Zamestnanosť ako základ ekonomického potenciálu obyvateľstva je kľúčová vo vzťahu k osvojeniu si hodnôt, či už vytvorených ľudskou prácou alebo hodnoty prírodných a iných zdrojov. Preto priamo súvisí so správaním sa obyvateľov v prírodnom i vytvorenom prostredí.

Je potrebné sa zamerať na synergické efekty medzi tvorbou pracovných príležitostí či bytovou výstavbou a zlepšovaním kvality životného prostredia s využitím disponibilnej pracovnej sily, lokálnych materiálov a obnoviteľných zdrojov.

V oblasti regionálny rozvoj:

Posudzovaná pilotná verzia NIP SR neobsahuje konkrétne investičné priority a projekty v oblasti regionálneho rozvoja avšak regionálny a územný rozvoj ako horizontálna problematika naprieč jednotlivými sektorálnymi politikami je v skutočnosti napĺňaná regionálnou politikou koordinovanými investičnými prioritami jednotlivých sektorov. Po vypracovaní stratégie regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, resp. stratégie rozvoja ako jedného zo základných nástrojov implementácie Agendy 2030, bude potrebné prehodnotiť a skoordinať aj jednotlivé sektorálne rozvojové politiky a ich priemet do investičných politík. Tieto sektorálne investičné politiky bude v rámci ďalšej verzie NIP SR potrebné doplniť o projekty realizované územnými samosprávami, regiónmi, mestami a obcami v ich zodpovednosti a rozhodovacej právomoci z verejných prostriedkov.

Pri hodnotení predpokladaných vplyvov strategického dokumentu NIP SR – pilotný projekt je potrebné vysoko hodnotiť ambíciu toto dokumentu zabezpečiť koordináciu a prepojenosť jednotlivých investičných aktivít rezortov so zameraním na synergické efekty pri dosahovaní cieľov Agendy 2030. Napriek tomu, že dokument je deklarovaný ako otvorený dokument pre ďalší vývoj, je nevyhnutné v ďalšej fáze spracovania zamerať úsilie na dosiahnutie synergii a preukázanie jeho pridanej hodnoty z hľadiska environmentálneho, ekonomického i sociálneho.

Hodnotenie jednotlivých oblastí preukazuje potenciály pozitívnych vplyvov NIP SR na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. V mnohých aspektoch však je potrebné v procesoch výberu a prípravy jednotlivých investičných zámerov a projektov venovať osobitnú pozornosť komplexnému posúdeniu ich potenciálneho vplyvu na životné prostredie a zdravie obyvateľov a definovaniu opatrení na elimináciu, zníženie, resp. mitigáciu ich sekundárnych negatívnych vplyvov. Obdobne v pri príprave nasledujúcich verzií bude potrebné doplniť tento strategický dokument o konkrétne investičné projekty a osobitne environmentálne orientované investičné zámery. Bude potrebné tiež koordinovať investičné priority medzi jednotlivými sektormi tak, aby bolo možné dosiahnuť vzájomné synergie medzi projektmi a tým environmentálne i ekonomicky efektívnejšie naplnenie cieľov Agendy 2030.

Na základe predloženej správy o ohodnotení vplyvov strategického dokumentu možno konštatovať, že dôjde predovšetkým k pozitívnemu ovplyvneniu zložiek životného prostredia navrhovanými opatreniami, čo by malo mať za následok postupné zlepšovanie stavu životného prostredia v Slovenskej republike.

Významné nepriaznivé kumulatívne a synergické vplyvy neboli identifikované.

Posúdenie cezhraničných vplyvov:

Strategický dokument NIP SR a jeho implementácia nemá priame významné cezhraničné environmentálne vplyvy vrátane vplyvov na zdravie. Napĺňanie priorít a cieľov Agendy 2030 je však významným celosvetovým záväzkom a príspevkom k riešeniu globálnych environmentálnych a sociálnych problémov v duchu princípu myslí globálne, konaj lokálne.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Priority definované v NIP SR v oblasti ochrany prírody a krajiny sú cenným prínosom k zlepšeniu prostredia Slovenskej republiky. Obnovu 15 % degradovaných ekosystémov na Slovensku, najmä výrazne ovplyvnených ľudskou činnosťou, dobudovanie národnej časti sústavy chránených území Natura 2000 a sústavy medzinárodne významných

území a zlepšenie manažmentu chránených území je možné chápať ako kľúčovú investíciu do zelenej infraštruktúry Slovenskej republiky.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie)

Na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR na životné prostredie vykonaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na medzinárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu NIP SR, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku konzultácií a verejného prerokovania, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

sa odporúča

prijatie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR za podmienky dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ tohto stanoviska.

2. Odporúčaný variant

NIP SR je otvorený dokument, ktorý sa bude aktualizovať a harmonizovať v procese spracovania a implementácie Národnej stratégie implementácie Agendy 2030 a Národnej stratégie regionálneho a územného rozvoja, resp. Národnej stratégie rozvoja.

Strategický dokument bol posudzovaný v jeho pilotnej verzii, ktorá bude v nasledujúcich fázach doplňovaná a spresňovaná. Jednotlivé konkrétne investičné projekty boli definované iba ako indikatívne. Preto bolo posudzovanie poznačené vysokou mierou neurčitosti tak v polohe identifikácie obsahu jednotlivých investičných projektov, ako aj ich geografickej lokalizácie a sústredilo sa na posúdenie skladby oblastí investičných priorít a identifikáciu potreby ich kompletizácie z pohľadu naplnenia cieľov Agendy 2030 (OSN, 2015).

Nakoľko bol návrh strategického dokumentu NIP SR vypracovaný v jednom variantnom riešení, odporúča sa prijať vo variante, ktorý bol posudzovaný z hľadiska vplyvov na životné prostredie, za podmienky jednoznačného dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ tohto stanoviska.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu NIP SR na životné prostredie, s ohľadom na úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu NIP SR, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku konzultácií a verejného prerokovania a záverov odborného posudku, sa

navrhujú nasledovné odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu NIP SR:

1. Sledovať vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických vplyvov projektov s prihliadnutím na cezhraničné vplyvy;
2. Uplatňovať pri rozhodovaní o investičných projektoch naplňajúcich jednotlivé investičné priority environmentálne aspekty posudzovania ich efektívnosti a zabezpečiť ich dôkladné posúdenie v rámci konaní podľa zákona o posudzovaní vplyvov;
3. Zachovať princípy ochrany prírody a krajiny;
4. Zohľadniť pri jednotlivých aktivitách pripravované stratégie Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (MŽP, 2017) a Stratégia na ochranu ovzdušia, ktorá bude pripravená v roku 2018.

Ďalej sa navrhujú aj ďalšie opatrenia viažuce sa na aktivity realizované v rámci priorít cieľov a opatrení, ktoré smerujú k posilneniu pozitívneho vplyvu Národného investičného plánu Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030 a k vytvoreniu lepších možností pre dosiahnutie udržateľného rozvoja Slovenskej republiky:

5. Prijatť adekvátne opatrenia zamerané na ovplyvnenie modal splitu v zmysle Bielej knihy Európskej únie o doprave;
6. Zamerať sa na migračné a kompenzačné opatrenia na zníženie fragmentácie biotopov, zachovanie priepustnosti biokoridorov a zníženie zaťaženia okolia ciest negatívnymi dopadmi (hluk, svetelný smog, vibrácie a ďalšie);
7. Brať zreteľ pri posudzovaní investícií do vodnej dopravy na ich vplyvy na citlivé hydrické ekosystémy a posúdenie komplexnej efektívnosti týchto investícií nielen prevádzkovej, ale aj environmentálnej efektívnosti budovania vodných ciest;
8. Brať do úvahy a rešpektovať územia sústavy Natura 2000 a predmety ich ochrany pri konkrétnych projektoch využívania obnoviteľných zdrojov energie;
9. Posúdiť z hľadiska dopadov na životné prostredie výstavbu zdrojov na báze jadrovej energie, ako aj výstavbu zdrojov na báze vetra či vody vrátane malých vodných elektrární, vrátane problému po ukončení životnosti technologických zariadení a celkového prínosu k ekologickej stope;
10. Zhodnotiť potenciál produkcie biomasy vhodnej na využitie ako zdroja energie;
11. Prehodnotiť z hľadiska využiteľnosti v kontexte ochrany prírody, životného prostredia ako aj využitia pre iné ako energetické účely využiteľný energetický potenciál tokov;
12. Venovať pozornosť naplneniu dlhodobých cieľov energetickej politiky Slovenskej republiky orientovanej na ochranu životného prostredia - znižovaniu energetickej náročnosti hospodárstva Slovenskej republiky;
13. Zpracovať vybudovanie komplexného integrovaného informačného systému o území vrátane monitoringu stavu životného prostredia a jeho sprístupnenie pre všetky rozhodovacie subjekty štátnej správy a samosprávy;
14. Koncentrovať investičné priority v oblasti výskumu a inovácií do oblastí podporného systému pre vznik šírenie a využívanie inovácií pre udržateľné a efektívne zhodnotenie prírodných a ľudských zdrojov v Slovenskej republike;
15. Zamerať sa na preventívne regulačné opatrenia a stratégiu adaptačných opatrení vo vzťahu k zmene skladby funkčných plôch v sídlach, potrebe adaptácie objektov a priestorov, vznik nových brownfieldov;
16. Zamerať sa na investičné opatrenia zamerané na spomalenie a zvrátenie nepriaznivého demografického vývoja a na adaptačné opatrenia reflektujúce zmenu vekovej štruktúry obyvateľstva a s tým súvisiacich nárokov na zdravotnícku a sociálnu infraštruktúru;

17. Definovať prioritné investície do environmentálnej infraštruktúry podporujúcej dosiahnutie zvýšenia kvality ovzdušia;
18. Posúdiť a hľadať vhodné spôsoby zabezpečenia odvádzania a čistenia odpadových vôd environmentálne a sociálne únosným spôsobom;
19. Koncentrovať pozornosť na posilnenie odolnosti voči negatívnym dôsledkom zmeny klímy v oblasti vodného hospodárstva;
20. Pozornosť venovať vplyvu opatrení na zmiernenie negatívnych dôsledkov potenciálneho zaplavenia, zamokrenia a sucha na vodný režim v krajine, režim vodných tokov, na dopady na prirodzené ekosystémy, osobitne na cenné mokradné spoločenstvá, ale aj na vplyv na eróziu pôdy;
21. Zamerať sa na environmentálnu optimalizáciu investícií zameraných na zníženie aktuálnych následkov a prevenciu možných následkov prírodných katastrof v oblasti obnovy lesného potenciálu;
22. Poukázať na potrebu komplexného posúdenia investícií do podpory tvorby pracovných príležitostí z hľadiska ich udržateľnosti, regionálnej skladby rešpektujúcej disponibilné ľudské zdroje;
23. Zamerať sa na synergické efekty medzi tvorbou pracovných príležitostí či bytovou výstavbou a zlepšovaním kvality životného prostredia s využitím disponibilnej pracovnej sily, lokálnych materiálov a obnoviteľných zdrojov;
24. Venovať pozornosť investíciám naplňajúcim ciele integrovaného regionálneho rozvoja na úrovni regionálnych a miestnych samospráv.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Toto stanovisko bolo vypracované podľa § 17 ods. 12 zákona o posudzovaní vplyvov na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR na životné prostredie vykonaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na medzinárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu NIP SR, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku konzultácií a verejného prerokovania a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní tohto stanoviska sa postupovalo podľa príslušných ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov.

K správe o hodnotení a k samotnému návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom Aktualizovaná stratégia bolo podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov doručené 1 stanovisko. V jeho súvislosti, sa dňa 21. 06. 2018 o 09:00 hod. uskutočnilo stretnutie na ÚPPV SR II za účasti zástupcov Inštitútu vodnej politiky - [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a za ÚPPV SR II - p. Kmec a p. Trenčanská. P. Kmec ako riaditeľ odboru strategického plánovania na úvod objasnil dôvody prípravy strategického dokumentu NIP SR, ako aj jeho obsahovú štruktúru. Zástupcovia Inštitútu vodnej politiky ocenili prípravu takého strategického dokumentu na Slovensku a v rámci diskusie vyhlásili, že sťahujú svoje pripomienky k predmetnému strategickému dokumentu vznesené v rámci prebiehajúceho procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie. Na záver sa p. Kmec dohodol so zástupcami Inštitútu vodnej politiky, že budú ako experti prizvaní k príprave Stratégie rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030.

Vzhľadom k záverom uskutočneného stretnutia zástupcov ÚPPV SR II a Inštitútu vodnej politiky možno hodnotiť v stanovisku vznesené pripomienky a požiadavky za bezpredmetné.

Po uplynutí lehoty podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov bolo doručené ešte 1 stanovisko. Vzhľadom na nedodržanie lehoty stanovenej § 12 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov MŽP SR na stanovisko v súlade s § 12 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov neprihliadalo.

V rámci uskutočneného posúdenia vplyvov na životné prostredie neboli preukázané také negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré by mohli predstavovať dôvod pre neodporúčanie prijať strategický dokument NIP SR. Eliminácia, prípadne minimalizácia potenciálnych negatívnych vplyvov je v prípade prijatia NIP SR podmienkou, prenos odporúčaní a realizácia monitoringu sa bude uskutočňovať v intenciách výsledku posudzovania vplyvov tohto strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je preto odporúčanie prijať strategický dokument NIP SR podmienené dodržaním odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ tohto stanoviska.

5. Návrh monitoringu

Podľa § 16 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov je ÚPPV SR II ako obstarávateľ, resp. rezortný orgán povinný zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu NIP SR na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojojovaniu monitorovania. Podľa § 16 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov pritom sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva v:

- a) systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov,
- b) vyhodnocovaní jeho účinnosti,
- c) zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení strategického dokumentu so skutočným stavom.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu NIP SR na životné prostredie posudzovaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinné zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Vzhľadom na povahu strategického dokumentu je potrebné v oblasti monitorovania environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie realizovať:

- monitorovanie a hodnotenie environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie ako súčasť implementácie každého jednotlivého investičného projektu zaradeného v nasledujúcich verziách NIP SR;
- monitorovanie a hodnotenie environmentálnych vplyvov vrátane vplyvov na zdravie ako súčasť monitorovania plnenia NIP SR a prípravy ďalších verzií tohto strategického dokumentu;
- osobitné monitorovanie a hodnotenie implementácie environmentálnych investícií ako súčasti NIP SR;
- vyhodnotenie napĺňania záverov strategického environmentálneho hodnotenia pilotnej verzie NIP SR pri hodnotení nasledujúcich verzií NIP SR.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Podľa § 17 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov je obstarávateľ povinný zohľadniť stanovisko MŽP SR, predložené stanoviská a obsah verejného prerokovania v návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR. Rezortný orgán následne uvedie v doložke vplyvov na životné prostredie výsledky posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie a zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením.

Ak však obstarávateľ nezohľadní pripomienky vyplývajúce z tohto stanoviska z posúdenia strategického dokumentu NIP SR a ak ide o dopracovanie strategického dokumentu, je podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov povinný svoj postup zdôvodniť a také odôvodnenie zverejniť a doložiť ho spolu s týmto stanoviskom z posúdenia strategického dokumentu NIP SR schvaľujúcemu orgánu k návrhu strategického dokumentu. Obstarávateľ zverejní stanoviská a pripomienky uplatnené k návrhu strategického dokumentu, pričom uvedie, ako ich zohľadnil a zapracoval do tohto návrhu, ako zohľadnil obsah a závery správy o hodnotení, ako zohľadnil dôsledky schválenia strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie, a uvedie dôvody na zvolenie konkrétnych alternatív strategického dokumentu v porovnaní s inými alternatívami.

V prípade, že schvaľujúci orgán schváli strategický dokument v inom znení, aké bolo predložené, vypracuje v spolupráci s obstarávateľom informácie podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov. Obstarávateľ následne doručí schválený strategický dokument NIP SR, ktorému predchádzalo posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov, spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov v listinnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát MŽP SR a zároveň ho zverejní na svojom webovom sídle alebo iným vhodným spôsobom.

MŽP SR súčasne zverejní schválený strategický dokument NIP SR spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na svojom webovom sídle.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Podľa § 6a ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov má dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu.

V rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom NIP SR sa verejnosť podľa § 6a zákona o posudzovaní vplyvov zainteresovala prostredníctvom:

1. účasti na konzultáciách podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov;
2. možnosti podať písomné stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom;
3. a možnosti podať písomné stanovisko k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

Mgr. Peter Lukáč

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
sekcia environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva
odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

Ing. Roman Skorka
riaditeľ odboru

3. Miesto a dátum vydania stanoviska

Bratislava, 31. júla 2018

POUČENIE

Posudzovanie vplyvov strategického dokumentu podľa zákona o posudzovaní vplyvov sa nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto stanovisko možno preskúmať súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.